

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:germanistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
23.1.2012

Diplomant: Hronková Václava

Aprobace: ČJ-NJ/SŠ

Recenzent*)

Vedoucí*) diplomové práce
Mgr.Jana Valdrová,Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Weibliche und männliche Berufsbezeichnungen in DaF-Lehrbüchern. Genderlinguistische Analyse

(téma)

Práce V. Hronkové sledovala způsob označování žen a mužů podle profesí ve dvou vybraných, u nás používaných učebnicích německého jazyka. Bylo lze očekávat dva problémy: jednak stereotypní zobrazování žen a mužů v tzv. „tradičních“ profesích, rolích a doménách, a jednak rodově nevyvážené názvy profesí ve prospěch tzv. generického maskulina. Zatímco tato kategorie funguje ve strukturní lingvistice bezvýhradně, bylo užívání GM v jazykové praxi podrobeno v angličtině, němčině a jiných jazycích kritické reflexi a mělo mj. za následek požadavek formulace jazykových alternativ dle specifík každého daného jazyka, prosazovaný Radou Evropy.

V **teoretické části** práce jsou přínosné zejména pasáže o genderové korektnosti učebnic, dále ukázka kritiky GM z Vysoké školy pedagogické v Bernu, informační mapka o stavu genderové rovnosti ve vzdělávání (s. 40), návrhy alternativ GM pro web PF JU (nazvané poněkud nešťastně „Pokyny k odstranění generického maskulina“). Také pokus o genderově vyváženou formulaci obecných informací ke studiu dokládá, že zmírnění asymetrií v označování osob i s nimi spojené větné shody lze dosáhnout (drobné chyby na s. 51). V kapitole 2 uvádí autorka ukázky českých inzerátů pracovních míst a porovnává české a zahraniční přístupy k uvádění ženských a mužských názvů profesí na webových stránkách *jobrapido* ve dvou jazykových mutacích. Zjišťuje, že německá verze více rodově symetrizuje názvy profesí, avšak autorka vyvozuje někdy ukvapené závěry (např. že jazykový tvar vypovídá o rovnosti při obsazování dané pozice).

Praktická část (kap. 3 a 4) obsahuje průzkum způsobu označování žen a mužů ve dvou učebnicích: Sprechen Sie Deutsch 2 (2003, Polyglot) a Dialog Beruf 1 (2000, Hueber), byl proveden průzkum názorů studentek a studentů dvou škol v Písku na kvalitu učebnice Sprechen Sie Deutsch. Některé otázky jsou ale z hlediska tématu DP nerelevantní a nemají náležitou výpovědní hodnotu. Kapitola 3 obsahuje velmi pečlivě vypracované seznamy názvů osob, avšak u každé části (úvodní text, doplňující text, slovníček) chybí její popis a hlavně popis metody. Ačkoliv se práce má zabývat názvy profesí, zahrnují seznamy i metafory, názvy osob podle věku, rolí, vztahů a další jako *Teenager*, *Kinostar*, *Bengel*, *Anhalter*, *Kommilitone*, *Held*. Substantivum *Statue* a vespolné subst. *Hauptfigur* považuje studentka mylně za generická feminina. Ani výraz „obecná pojmenování“ (s. 87) není mluvnicky a sémanticky jasný. Odlišení maskulin v kap. 3.4.5. od ostatních maskulin není zdůvodněno.

Studentka rovněž spočítala počet žen a mužů na ilustracích k lekcím, avšak uvedla pouze procentuální počet (s. 84). Anketa v kapitole 3.5.1. obsahuje mj. otázky, jež naznačují

genderovanost témat v učebnici, např. „*Ich arbeite im Garten oder ich bastle am Haus*“. Tam se také projevilo očekávané stereotypní přiřazování domén ženám nebo mužům, avšak ne všechny otázky jsou ze sledovaného hlediska vhodně zvoleny. Kapitola 4 sleduje názvy osob v učebnici Dialog Beruf. Seznam názvů osob je opět dopodrobna vypracován a podává obrázek o praxi označování osob, avšak povolání nejsou odlišena od ostatních názvů osob, shrnutí výsledků se obtížně hledá. K praktické části je přiřazena zpráva o anketě mezi 32 dospělými o jejich názorech na ženskou a mužskou roli ve společnosti.

Shrnutí: Práce V. Hronkové referuje o užívání názvů osob ve dvou vybraných učebnicích. Autorka využila pestrého spektra textů různého zaměření z oborů školství, sociologie, média a mediální kritika, genderová tematika, reklama a kritika reklamy, trh práce, komunikovala písemně se zainteresovanými osobami, zorganizovala dotazníkovou akci. K závažným nedostatkům práce patří směšování názvů profesí a jiných názvů osob a chybějící odlišení tzv. generického od rodově specifického maskulina. Z formálního hlediska je text poměrně nepřehledný, chyby se nevyhnuly ani výčtu *Schlüsselwörter*, grafické zpracování nenaplnuje svůj účel v případech, kdy se jedná o hodnoty v jednotkovém řádu.

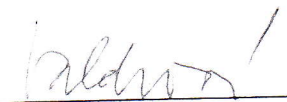
Úkoly k obhajobě:

1. Vysvětlete rozdíl mezi generickým a rodově specifickým maskulinem a uveďte příklady použití.
2. Vysvětlete Vaši představu o „sjednocení témat“ (s. 145) a dalších krocích ke zpestření stereotypního pojetí ženských a mužských světů v současných učebnicích.

Práci doporučuji s výhradami k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **dobře**.

- dobře -

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

podpis vedoucí diplomové práce

23.1.

V Českých Budějovicích dne 2012.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------